

Fysioterapian merkityksellisyys vaativassa lääkinnällisessä AVH- ja MS-kuntoutuksessa, järjestelmälliset kirjallisuuskatsaukset ja laadullisten aineistojen metasynteesi

Sjögren T¹, Lahtio H¹, Holopainen R¹, Mastola S¹, Korpi H¹, Rintala A², Piirainen A¹

1 Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto, 2 Center for Contextual Psychiatry, Leuvenin yliopisto, Belgia

- Tutkimuksen tausta** Tutkimuksen tausta ja tavoitteet Kelan kustantaman vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen nimi muuttui uuden lain myötä 1.1.2016 (HE 332/2014) vaativaksi lääkinnälliseksi kuntoutukseksi. Selkeimmät sisällölliset ja tavoitteelliset muutokset ovat kuntoutuksen varhaistuminen, toimintakyvyn kokonaisvaltaisempi huomioiminen ja kuntoutuksen painottuminen myös muihin osa-alueisiin kuin hoidollisiin tavoitteisiin. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kuntoutujien kokemaa merkityksellisyyttä fysioterapiasta aivoverenkiertohäiriötä (AVH) ja multipeliskleroosia (MS) sairastavilla henkilöillä. Tutkimuksen toteutus, projektiryhmä: Jyväskylän yliopiston tutkijat sekä fysioterapian oppiaineen maisterivaiheen opiskelijat, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Leuvenin yliopiston/LAB-ammattikorkeakoulun tutkijat

- Tutkimusmenetelmät** Tutkimuksessa tehtiin kaksi järjestelmällistä kirjallisuuskatsausta, joissa kohderyhmäksi valittiin aikuiset AVH- ja MS-kuntoutujat (ikä 18 ≥ vuotta). Fysioterapian merkityksellisyyttä tarkasteltiin eri tutkimusmenetelmin tehtyjen laadullisten alkuperäistutkimuksien avulla. Tutkimuskohteena olivat kuntoutujan näkemykset, käsitykset, kokemukset sekä näihin liittyvät merkitysrakenteet. Merkityksellisyyteen liittyvä kirjallisuushaut kolmeen tietokantaan (OVID Medline, Cinahl, ERIC). Lisäksi hakuja täydennettiin käsi- ja viitehauilla. Kirjallisuushaut sisälsivät joko englannin-, ruotsin-, saksan- tai suomenkielisiä tutkimuksia, jotka ovat julkaistu 2007 tammikuun ja marraskuun 2017 aikana. Merkityksellisyyteen liittyvät tulokset analysoitiin ja raportoitiiin diagnoosikohtaisesti. Laadullisten tutkimusten metasynteesi tehtiin induktiivisella sisällön analyysillä. Metasynteessin tarkoituksena oli luoda uutta ja monipuolista ymmärrystä fysioterapian merkityksellisyyden kokemisesta.

- Tulokset** Tutkimustulokset perustuvat 54 laadulliseen tutkimukseen ja 711 kuntoutajaan (AVH, n=38/485; MS, n=16/226). Kuntoutujat kokivat fysioterapian merkityksellisenä. Merkityksellisyydessä oli keskeistä mm. ihmisarvon ja autonomisuuden kunnioittaminen, harjoittelun selkeä yhteys arjen toimintoihin sekä harjoittelun ja toiminnan yksilöllisyyteen, motivaatioon ja merkityksellisyyteen liittyvät tekijät. Kuntoutujat kokivat fysioterapiasta olevan hyötyä etenkin fyysiseen ja psyykkiseen toimintakykyyn sekä itseluottamukseen ja arjen toimintoihin osallistumiseen. Lisäksi sosiaaliset suhteet, kuntoutujan omat tavoitteet, huolellisen kotiutumisen valmentaminen ja pitkäjänteisen kuntoutuksen varmistaminen koettiin tärkeänä. Kuntoutujat arvostivat ammattitaitoista, tavoitteellista, pitkäjänteistä ja merkityksellistä fysioterapiaa ja kuntoutusta.

- Pohdinta Merkityksellisyyteen liittyvät synteesi vahvistaa fysioterapian tärkeyttä toimintakykyyn liittyvän suorituskyvyn ja suoritustason parantumisessa. Lisäksi merkityksellisyyteen liittyvät synteesi toi uutta tietoa kuntoutujien kokemasta fysioterapian merkityksellisyyteen liittyvistä moninaisista ja toisiinsa liittyvistä eritasoisista ihmisarvoon, toimintakykyyn, yksilöön ja ympäristöön sekä fysioterapiaan liittyvistä tekijöistä. Tietävästi aikaisemmin ei ole tehty fysioterapian merkityksellisyyteen liittyviä laadullisia järjestelmällisiä katsauksia ja metasynteesiä. Tulevaisuudessa tarvitaan lisää laadullisia merkityksellisyyteen liittyviä tutkimuksia, joissa huomioidaan suomalaisen kuntoutuksen monitahoinen palvelujärjestelmä.

- Avainsanat** aivoverenkiertohäiriö, multipeliskleroosi, fysioterapia, ICF, merkityksellisyys, järjestelmällinen kirjallisuuskatsaus, metasynteesi

- Yhteys: Sjögren:** tuulikki.sjogren@jyu.fi isätietoja: Hilikka Korpi (TtT) ja Tuulikki Sjögren (TtT), Jyväskylän yliopisto, Liikuntatieteellinen tiedekunta. tuulikki.sjogren@jyu.fi
Hilikka.m.korpi@jyu.fi

